

Epigonio ordinatus, & Mapaliensis Ecclesiae ministerio adscriptus, in quabiennio Lectoris officium exercuerat. Ceterae rationes Epigonii ad maiorem ingratitudeis expressionem ex abundantia proferuntur, quod is clericus, de quo agebatur, fuerat ab Epigonio baptizatus, quod educatus, quod in gravi sustentatus inopia, quod denique idem Epigonius eundem Juliano commendasset.

5. Paulinus epist. 45. quae etiam inter Augustini epistolae inserta legitur ordine 35. refert se Burdigalae ab Episcopo Delphino baptizatum: deinde Barcinone ad ferventem Barcinonensium civium postulationem clericum ordinatum ab Episcopo Lampio, sacrumque fuisse: sed tamen decrevisse a nullo alio quam ab Ambrosio Mediolanensi Sacerdotium suscipere. Ex quo duo eruantur observata digna; Primum quidem, exiguam & fere nullam originis & baptismi rationem in ordinationibus habitam, quandoquidem Paulinus in provincia procul ab urbe nativitate, baptismique sui distita & remota, in Clerum fuit, sacrumque Ordinem adscriptus. Ad id enim sufficiebat perfecta viri virtus toto orbe notissima, ad amovendum periculum ordinandi eum, qui fortassis insigni aliquo vicio, aut apud suos populares infamia laboraret, aut ob alium defectum canone ab Ordinibus arceretur. Ceteroqui enim remittendus ad originis, vel diuturnioris domicilii Episcopum fuisset, cui perspicere esse possent hujus ad Ordinem explorandae qualitates. Observandum secundo, ex eodem Paulini testimonio, potuisse aliquem jam in Clerum assumptum, & ordine aliquo initiatum recipere ab aliquo alio Antistite Sacerdotium absque prioris Episcopi dimissionis: si tamen non sponte, sed quasi per vim & coactionem ordinem anteriorem susceperat, cum hac protestatione, nolle se addici certae ac peculiaris Ecclesiae intra illum Episcopatum obsequio. Id enim Paulinus a se factum prohibet, epist. 6. ad Severum, sic dicens. *Nam in Barcinonensi Ecclesiae conditione consecrari adductus sum, ut ipsi Ecclesiae non alligarer, in Sacerdotium autem, non in locum Ecclesiae dedicatus.* Ubi autem istae dearentur conditiones, ab eo solo qui primum Clero addiderat, vel ordinaret, suscipiendum erat Sacerdotium, quantumvis alibi quis natus fuisset.

6. Praeterea multa suppetunt alia hujusce apud veteres tituli exempla, praeter istud Paulini. Origenes enim ortu Aegyptius ab Alexandro Hierosolymorum Episcopo fuit Presbyter consecratus, ad solas Demetrii Praefulsi Alexandrii litteras de vita & moribus testimoniales, sine dimissionis. Nec vero tanti meriti Praeful qui Deo revelante fuerat ad Hierosolymitanam Ecclesiam solum promotus, quique vita sanctitate, & librorum quos scripsit eruditione, toti Ecclesiae tamquam caeleste sidus illuxit, atque illibatam vitam glorioso tandem martyrio conclusit, rem indebitam attentasset, aut libro in Demetrium Alexandrinum edito defendisset, cujus refert elogium Hieronymus in catalogo script. Eccles. in Alexandro.

7. Praefatus autem Paulinus & Severus Sulpicius, scriptores ambo vitae sancti Martini Turonensis Episcopi, narrant Martinum Sabaria in Pannonia natum, in Cypro urbe Salamine fuisse, quamvis invitum & repugnantem, exorcidam primum ordinatum: deinde ad majores Ordines evedum; & deinceps Hilario Pictaviensium Pontifici dum vixit adductum.

8. Epiphanius juxta Eleutheropolim Phoeniciae oppidum natus, Clero, tamen repugnans & invitatus, in Cypro urbe Salamine initiatus fuit; mox Diaconus, deinde Sacerdos; postremo Episcopus ejusdem urbis creatus: ut ejus vitae scriptor Graecus testificatur.

9. Similiter Hieronymus, Stridonis oppido in Dalmatia oriundus, ab Antiochia Episcopo Paulino Presbyter est ordinatus, ut ex ipsius epistolis 57. 58. & 61. compertum est. Hieronymi quoque frater Paulinianus aequae Stridonensis Sacerdotio ab Epiphano Salaminae, quae Constantia quoque dicitur, Episcopo fuit inauguratus, ut ex Hieronymi epist. 61. liquet.

10. Augustinus, cui patria Tagaste in Africa, ab Ambrosio Mediolani baptismum, a Valerio autem Hippo-nensi Episcopo clericalem tonsuram, cunctosque ordines, atque adeo Sacerdotium suscepit, ut refert in ejus vita Possidius.

11. Pinianus nobilis & illustris Romanus, cum Hipponem Augustini visendi gratia concessisset, urgente atque ad clericalem militiam exposcente eum populo, se jurejurando obtulit, nulla alia in Ecclesia clericatu initiatum iri quam in Hipponensi, ut perhibet Augustinus epist. 225.

12. Evagrius etiam Aegyptium Gregorius Nazianzenus Constantinopoli Diaconum ordinavit, teste Socrate lib. 5. cap. 18.

13. Quin etiam Augustinus & Severus mutuo disceptantes pro Timotheo clerico, epist. Augustini 240. & 241. nihil de ipsius patria disputant, sed solum a quonam

fuerit ordinatus, ut eum sibi solus vindicare possit, qui clericum fecerat. Conqueritur ibidem Augustinus Timotheum, postquam pluries in Ecclesia sua parocchia de pulpito legerat, fuisse tamen a Severo, se inconsulto, Subdiaconum ordinatum: sed eum ad suam Ecclesiam asseverat pertinere, a Severo indebitum usurpatum, & ordinatum: quem rogat ne hunc aperiri sinat aditum ad ordinem infringendum Ecclesiasticae disciplinae: sed Timotheum ad se dimittat, ne iste ulterius perjurio suo Deum offendant, postquam Ecclesia, in qua primum ordinatus est, juravit se nullatenus ex ea discessurum. Ex hoc Augustini loco perspicua fit veteris Ecclesiae consuetudo, qua is qui Clero ascribebatur juramento spondebat stabilitatem in Ecclesia, cui per ordinationem primum alligabatur: qua tamen sponsonne se devincere Barcinonensi Ecclesiae Paulinus recusavit, & ipse Hieronymus Antiochenae, quia in sua ordinatione nullius se ministerio addictum iri protestatus est, ut de se ipsemet scribit epist. 61.

14. Collapsa demum aut saltem labefacta Ecclesiae disciplina, ex quo laudabilis desit consuetudo, traditione Apostolica, factique veterum Conciliorum Sanctionibus stabilita, ut quilibet clericus in ordinatione sua certae & particularis Ecclesiae obsequio deputetur, a qua discedere posthac non sit ei liberum, ut statuitur generalis Concilii Arelatensis primi can. 22. & oecumenicarum synodorum Nicenae primae can. 15. & Chalcedonensis can. 6. facta demum clericis pro libito ab una ad alteram Ecclesiam commigandi licentia & potestate, tum primum invaluit proprii Episcopi notio & acceptio diversa. Tria namque distincta sunt Episcoporum discrimina, ad quos unicuique liberum esset recurrere, ad quosvis ordines suscipiendos: hi vero sunt Episcopi vel originis, vel domicilii, vel beneficii: cujus distinctionis primus ex his qui supersunt meminit canon Bonifacii Papae VIII. c. nullus, de temp. ordin. in 6.

DISSERTATIO XVIII.

Quisnam fuerit priscorum Episcoporum Senatus
ac Presbyterium.

1. Priscorum Ecclesiae saeculis viguit Sacerdotium, ac Diaconorum, quibus tum Cathedralis Ecclesiae nobiliora ministeria & officia, tum inferiorum parochiarum cura & Sacramentorum administratio incumberebat, collegium; quod quoties convocabatur, solebat Presbyterii nomine designari. Hujus meminit Paulus dicens 1. Timoth. 4. *Cum impositione manuum presbyterii, & Act. Apost. qui Antiochena Ecclesiae ministrabant, & Spiritu Sancto commoventi, manus Paulo & Barnabae imposuerunt, & ad praedicandum gentibus missant; hi componebant Ecclesiae Antiochena presbyterium. Quem admodum etiam Hierosolymitanae seniores illi, qui una cum Apostolis decretum suum de immunitate a legalibus observationibus ad Ecclesiam Antiochia, Syriae, & Ciliciae transmiserunt per communes ac Synodicas litteras. Tertullianus Apologet. cap. 39. de conventibus Christianorum sic loquitur: *Presidenti probati quique seniores.* A senioribus enim qui Graece *πρεσβυτεροι* dicuntur, denominatur Presbyterium.*

2. Insuper apud Cyprianum extat epist. 3. Cleri Romani ad Clerum Carthagenensem, quo tempore per Fabiani Romani Pontificis recens martyrium supra sedes vacabat: Cyprianus vero per fugam, eadem faviente persecutione, latebat: unde colligitur, Presbyterium non modo a consiliis praesentis Episcopi fuisse, sed ad ipsum quoque, vacua Episcopali sede, praefecturam & sollicitudinem Ecclesiarum pertinuisse: quemadmodum Capitulum viduatae Cathedralis Ecclesiae nunc quoque curam gerit, idque his verbis ibidem satis exprimit Romanus Clerus: *Et cum incumbat nobis qui videmus praepositi esse vice Pastoris & custodire gregem.* Iidemque alias ad Cyprianum Romana ex urbe litteras miserunt, quibus iste referibit epistolam suam quartam. *Cumque diuturnior esset Romana sedis vacatio, Cyprianus iterum Romanum Presbyterium interpellat epist. 23. & 29. cui a Romano Clero respondetur epist. 30. & 31. Presbyterii pariter idem meminit Cyprianus epist. 35. 46. & 49. Qui Fabianum martyrem exceperat Cornelius Papa, in eadem epist. 46. ad Cyprianum de Clero Romano in Concilium a se convocato, sic ait: *Omni igitur actu ad me perlato, placuit contrahi Presbyterium. Adfuerunt etiam Episcopi quinque, qui & hodie praesentes fuerunt, ut firmato concilio, quid circa personam eorum observari deberet, consensu omnium statueretur.* Sicut item Papa, epist. 2. *Falso igitur (ait) Presbyterio, consistit doctrina nostra, id est legi Christiana, esse contraria. Unde omnium nostrum tam Presbyterorum & Diaconorum, quam totius etiam Cleri una lata fuit sententia.**

3. Quod

3. Quod hic dicitur Presbyterium, Hieronymus ad Rusticum Cleri Romani Senatum vocat, quia sine hujusmodi consilio Romanus Episcopus nihil arduum agredi solet: Senatus iste componitur etiam nunc ex Episcopis Romanae provinciae suffraganeis, & Presbyteris atque Diaconis titularum seu Basilicarum Romanae civitatis, qui jam vocantur Cardinales, quos etiam purpureo amictu decoravit Innocentius quartus in Concilio Lugdunensi generali anno 1250. Similiter Presbyteria seu Senatus ceterorum passim Episcoporum non fuerant a primavo canonici choro additi, qui olim Cantorum nomine censebantur, ut neque nunc Romae Canonici praecipuarum Basilicarum Lateranae aut Vaticanae; sed honoratioris Ecclesiae Cathedralis officiales Presbyteri, cum Patochis urbis. De hujusmodi Presbyteris sic decernit Gregorius Magnus lib. 11. epist. 49. ad Joannem Episcopum Panormitanum: *Tabellarium una cum consensu Seniorum & Cleri meminervis ordinandum, qui annis singulis, ad amputandam fraudis suspicionem, solemniter debeat rationes suas exponere.* Et subinde: *Si quid de quocumque clerico ad aures tuas pervenit quod te iuste possit offendere, facile non credas, nec te ad vindictam ves accendas incognita: sed praesentibus Senioribus Ecclesia tua diligenter est veritas perscrutanda; & tunc, si qualitas rei populerit, canonica districtio culpam feriat delinquentis.*

4. Seniores illi conferti possunt ad Episcopum, quem admodum olim, teste Hieronymo, iudices illi septuaginta ad Moysem. Ait enim in comment. ad epist. ad Titum: *Episcopi meminervis in commune cum Presbyteris Ecclesiam regere, imitantes Moysen, qui cum haberet in potestate solus praesse populo Israel, septuaginta elegit cum quibus populum iudicaret.* Alexander Papa III. in c. novit de his qui sunt a praelat. sine cons. Capit. hoc statuit. *Novit tuae discretionis prudentia, qualiter tu & fratres tui unum corpus sis, ita quod in capite & illi membra esse probantur. Unde non decet te, omnes membris, aliorum consilio in Ecclesia tua negotiis uti, cum id non sit dubium & honestati tuae, & Sanctorum Patrum institutionibus contraire.*

5. Temporum tamen successu Senatus Episcopalis jam non Parochis & Ecclesiarum Auditoribus consistit, sed Canonico cetero, qui sibi ex omnibus Ecclesiae functionibus, non Sacrificia, non Sacramentorum, non Doctrina, non Catecheson, non verbi Dei ministerium; sed munus sanctum quidem; his tamen longe inferius, Ecclesiasticum tantum asciverunt, qui cantus solis olim infimis Clericis reservabatur, adeo ut cantores a solo Presbytero, nullo Episcopi interventu, constituerentur: cum tamen Ordines etiam minores nemo conferre possit praeter Episcopum, ut liquet ex Concilii quarti Carthagenensis canone 10. Concilium etiam Romanum praesidente Magno Gregorio Papa, cujus ipse meminit lib. 4. epist. 44. & refertur dist. 92. cap. in sancta Romana: *vetat Presbyteris & Diaconis in Ecclesia cantare, eo quod essent sanctioribus & sublimioribus Officiis additi.* Huc etiam spectat inferius videndum Laodicanae Synodi can. 15.

DISSERTATIO XIX.

De Symbolo Athanasiano.

1. **D**uas legimus Graecae hujus Symboli editiones, unam quidem Latinae (quam originalem & prototypam omnes agnoscunt eruditi) plene conformem, circa processionem Spiritus sancti a Patre Filioque: alteram, quae Filii vocem inde, Graeco errore, obliterat, aliaque passim interpolat. Ex antiquis qui hujus meminere symboli seu professionis fidei, Hincmarus Rhemenis (qui anno Christi 848. floruit) ita statuit: *Sermonem Athanasii de fide, cujus initium est: Qui-cunque vult salvus esse, memorie quisque commendet, & sensum illius intelligat. Sed Hincmaro paullo antiquior Ahyton Episcopus Basileensis tempore Ludovici Pii in suo Capitulari cap. 4. sic decernit: *Quarto ut fides Sancti Athanasii a sacerdotibus discatur, & ex corde die Dominico ad horam primam recitetur. Quintum circumfertur priscus Augustodunensis canon, quem verisimile est fuisse in Augustodunensi Concilio editum, cujus epocham refert Sirmondus ad annum Chr. 670. ita sciens, *Si quis Presbyter, vel Diaconus, vel Clericus symbolum, quod inspirante sancto Spiritu Apostoli tradiderunt, & fidem sancti Athanasii Praefulsi irreprehensibiliter non recensuerit, ab Episcopo condemnnetur.* Quod vero testimonium Augustino tribuit, in Psal. 120. cui fidem adhabet Cardinalis Bellarminus, ascitium, & falso suppositum ab aliis eruditissimis communiter censetur. Baronius illud testimonium levi Cabassarii, Notitia Ecclesiastica.**

ter perstringit, non tamen confirmare audeat, quamvis id symbolum indubie Athanasio adscribat. Locum vero illum Augustino attributum Lovanienfes ideo expunxerunt, quia non reperitur in ullis antiquis Manuscriptis, ut observat quoque doctissimus & perspicacissimus Jacobus Sirmondus Societatis JESU.

2. Athanasium porro non esse illius professionis fidei auctorem multa suadent. Sanctus hic Doctor perpetuus & praecipuus fuit vocis *consubstantialis* assertor, qua veluti tessera discernentur a Catholicis Arianis, nec illam omisit suo tempore usque adeo necessariam in symbolo fidei a se edito. Praeterea idem se prorsus alienum commonstrat a condenda nova fidei formula, nec aliam Arianis, quam Nicenae Synodi (in qua consubstantialitas definitur) permittit; cum tamen in omnes se formas verterent, multaque in dies formulas fidei procederent; ut Nicenam in odium consubstantialitatis abolerent, ut ipse Athanasius Arianis identem exprobrat, & vitio vertit, praesertim in suis quatuor adversus eosdem sermonibus, & in epistola ad Antiochenos.

3. Hoc idem praeterea convincitur, quia hujus professionis verbi: *Unus omnino non confusione substantiae, sed unitate personae, directe reselluntur duae haereses, quae nondum tempore Athanasii innotuerat: scilicet haeresis Nestorii, & altera Eutychie, quae in Christo divinitatem cum humanitate confundebat, emerisque sub Leonis magni Pontificatu: damnataque fuit primum a Flaviano Constantinopolis Episcopo, deinde a Leone Papa oecumenica Synodo Chalcedonensi. Palmare utique est istud argumentum. Quis vero credat tantam fuisse Romanae Ecclesiae offusam caliginem, quae in suo (quem in proprium usum consecerat) Codice, quacumque agnosceret fidei professiones, sollicitè compilaverat, & hanc Athanasianam neglexerat, aut ignoraverat? Idemque de doctissimo & sapientissimo Leone Magno quis sibi persuadeat, dum sollicitè conquisita veterum Patrum Ecclesiae Doctorum ad resellendam Eutychanam haeresim accurate congerit testimoniam, illud unum (quod praecipuum & evidentius, majorisque praereliquis debuisset esse auctoritatis). Symbolum Athanasii praetermississe, si tunc temporis Ecclesiae innovasset; praesertim cum in suis admonitoriis ad oecumenicam Synodum libris, neque ipse, neque oecumenica Synodus, alia Athanasii loca minus evidentia, minorisque quam fidei Symbola auctoritatis, adversus Haereticum dogma filierit. Eo vero magis memoriae inhaerere, atque altius menti Summi Romae Pontificis, ejusque consiliatorum insigi debuisset, si verum extitisset (quod perhibet Annalium conditor) Athanasium, quando Romae suam adversus Eusebianos causam coram Pontifice Julio tuebatur hunc fidei libellum Latine scripsisse, & in praesentia Julii, ipsique assidentium Sacerdotum selectiorum recitasse, ipsi omnibus professionem hujusmodi approbantibus. Quod idem de Caesestino Romae Praefule necnon de Cyrillo, qui Athanasii in Alexandria Caedra successor Episcopus, & Caesellini in Ephesina Synodo praesidens Legatus, in congerie Patrum, quorum testimonibus oppugnanda erat Nestoriana haeresis, hanc solam eamque primariam nullatenus omisit, si eam perfectam habuissent. Enim vero unitatem personae in Christo, ut fidei veritatem, Symbolum istud profitetur, cum tamen Nestorius duas Personas divinam humanamque in Christo distinctas asseveraret. Geminum istud argumentum tanti est, ut in injuriarum tantorum Pontificum & generalium Conciliorum, a quibus profigatae sunt haereses Nestoriana & Eutychna, redundet Symboli hujus tamquam Athanasii assertio.*

DISSERTATIO XX.

De veterum jejuniorum Ecclesiae origine & ritibus.

1. **O**pera pretium haud exiguum fuerit originis, & legum jejunii Ecclesiastici tractationem instituire, cujus praece severitas temporum insequentium decursu admodum remissa laxataque est. Quod vero ad Quadragesimam spectat, ejus origo altius quam ad Telephorum Romanum Episcopum referenda est, qui sub Antonino Pio Caesareae Martyr occubuit. Enim vero multis ante hunc annis sanctus Martyr Ignatius sic scribit ad Philippenses: *Quadragesimale jejunium ne spernatis, continet enim exemplum conversionis Domini.* Immo jam inde a primordiis Ecclesiae Apostolos instituisse comperta res est, attestante Hieronymo epist. ad Marcellam: *Nos unam Quadragesimam secundam traditionem Apostolorum vero anno tempore nobis congruo jejunamus.* Deinde subtextit de Montanistis haereticis: *Illi tres in anno Quadragesimas faciunt, quasi tres passim*